

Bozoklar ve Boylari

Soyumuz, **Oğuz Han**'dan gelmektedir. Atamız **Oğuz Han**'dir.

Kutay Zorlu'nun soyu, Ay-han boyunun, yazır hanlığından gelmektedir.



Boz-Oklar: Dış Oğuzlar da denip, Sağ kolu teşkil ederler.

2. Ay-Alp/Ay-Han: Sembolü kartal. Oğulları:

a) Yazgur/Yazır: “Çok ülkeye hâkim” anlamındadır. Ab-Yabgu devrindeki Yenibent Yabguları, Batı Türkistan'daki Cend Emirleri, Kara-Daş denilen Horasan Yazırları, Ahıska'dan aşağı Kür boyundaki Azgur-Et (Azgur Yurdu) Kalesi, Kürmanç Kürtlerinin Azan Boyu, Toroslardaki Gündüzoğulları Hanedanı bu boydandır.

b) Tokar/Töker/Döger: “Dürüp toplar” anlamındadır. Yenikentli Vezir Ayıdur, Harput-Diyarbakır-Mardin hâkimleri, Artuklular, Sincar-Siverek, Suruç arasında hâkim eski Caber Beyleri, Memluklar devrinde Halep Dögeriyle Hama Dögerleri, bugünkü Mardin-Urfa arasında yirmi dört oymaklı Kürt Dögerleri, Hazar Denizi doğusundaki Saka Boyu Takharlar; Şavşat'taki Ören kale, To-Kharis ve Malatya'nın Tokharis bucağı, Dağıstan'daki Digor ve Kars ve Arpaçay sağındaki Digor kazası bu boydan hatıradır.

c) Totırka/Dodurga/Dödürge: “Ülke almak ve hanlık yapmak” anlamındadır. Sivas doğusundaki Tödürgeler bu boydandır.

d) Yaparlı: “Misk kokulu” anlamındadır. Zaza Çarekliler ve

misk ticareti yapan Yaparı Oymağı bu boydandır. Yaparı Oymağının Akkoyunlu ve Giraylı camilerinin mihrap duvar harcına bu güzel ıtriyyattan kattıklarından hâlâ hoş kokmaktadır. Diyarbakır ve Kırım'da hatıraları vardır.

1. Gün-Alp/Gün-Han: Sembolü şâhin. Oğulları:

a) Kayıg/Kayı-Han: "Sağlam, berk" anlamındadır. Üç kıta ve yedi denize altı yüz yıldan fazla hâkim olan Osmanlısülâlesi bu boydandır. Kayı Boyundan Ertuğrul Gâzi ve her biri birer müstesnâ şahsiyete sâhip, çoğu dâhî, cihangir, kumandan, şâir ve sanatkâr olan Osmanlı sultanları, Kayı Han neslinin kıymetini göstermeye kâfidir.

b) Bayat: "Devletli, nîmeti bol" anlamındadır. Maraş ve çevresine hâkim olan Dulkadiroğulları, İran'da Kaçarlar, Horasan'da Kara Bayatlar, Maku ve Doğubeyazıt hanları, Kerkük Türkmenlerinin çoğu, bu boydandı. Dede Korkut kitabını 1480'de Hicaz'da yazan Tebrizli Hasan ve meşhûr şâir Fuzûlî bu boydandır.

c) Alka-Bölük/Alka-Evli: "Nereye varsa başarı gösterir" anlamındadır. Türkiye ve Âzerbaycan'daki Alaca, Alacalılar adı taşıyan yerler bu boyun hatırasıdır.

d) Kara-Bölük/Kara-Evli: "Kara otağlı (çadırılı)" anlamındadır. Karalar ve karalı gibi coğrafî yer adları bunlardan kalmadır.

3. Yıldız-Alp/Yıldız Han: Sembolü tavşancıl. Oğulları:

a) Avşar/Afşar: "Çevik ve vahşî hayvan avına hevesli" anlamındadır. Hazistan Beyleri, Konya'daki Karamanoğulları, İran'daki Avşarlı Nâdir Şah ve hanedanı, Ürmiye ve Horasan Afşarları bu boydandır.

b) Kızık: "Yasakta pek ciddi ve kuvvetli" anlamındadır. Gaziantep, Halep ve Ankara çevresindeki Kızıklar, Doğu Gürcistan'da ve Şirvan batısındaki ovaya Kızık adını verenler

bu boydandır.

c) Beğdili: “Ulular gibi aziz” anlamındadır. Harezmsahlar, Bozok/Yozgat-Raka/Halep çevresindeki Beğdililer, Kürmanç Badılları bu boydandır.

d) Karkın/Kargın: “Taşkın ve doyurucu” anlamındadır. Akkoyunlu-Dulkadiroğlu ve Halep-Hatay bölgesindeki Kargunlar, Doğu Anadolu ve Âzerbaycan’daki ilkbaharda eriyen karların suları ile kopan sel ve su kabarmasına da Kargın/Korkhun denilmesi bu boyun adındandır.

Üç-Okklar: İç Oğuzlar da denilip, sol kolu teşkil ederler

1. Gök-Alp/Gök Han: Sembolü sungur. Oğulları:

a) Bayundur/Bayındır: “Her zaman nîmetle dolu yer” anlamındadır. Akkoyunlular sülâlesi, İzmir’den Âzerbaycan’daki Gence’ye kadar Bayındır adlı yerler bu boydan gelir.

b) Beçene/Beçenek/Peçenek: “İyi çalışkan, gayretli” anlamındadır. Karadeniz kuzeyi ile Balkan Yarımadasına göçen ve 1071 Malazgirt ile 1176 Miryokefalon Meydan Muhârebelerinde Bizanslılardan ayrılarak Selçuklular safına geçen Peçenekler, Dicle Kürmançlarının iki ana kolundan güneydeki Beçene Kolu, Ankara-Çukurova Halep bölgelerindeki Türkmen oymaklarından Peçenekler bu boydandır.

c) Çavuldur/Çavındır: “Ünlü, şerefli, cavlı” anlamındadır. Türkmenistan’da Mangışlak Çavuldurları, Çorum çevresindeki Çavuldur ve Anadolu’daki Çavdar Türkmen oymakları, Erzurum ve çevresindeki Çoğundur adlı köyler bu boyun adından gelmektedir.

d) Çepni: “Düşmanı nerede görse savaşıp hemen çarpan, vuran ve hızlı savaşan” anlamındadır. Rize-Sinop arasındaki çok usta demirci Çepniler ve Çebiler, Kırşehir, Manisa-Balıkesir çevresindeki ve Kars ile Van bölgelerinde Türkmen Oymağı

Çepniler bulunmaktadır.

2. Dağ-Alp/Dağ Han: Sembolü uçkuş. Oğulları:

a) Salgur/Salur: “Vardığı yerde kılıç ve çomağı ile iş görür” anlamındadır. Kars ve Erzurum hâkimi Salur Kazan Han Sülâlesi, Sivas-Kayseri hükümdarı âlim ve şair Kadı Burhâneddin Ahmed ve Devleti, Fars Atabegleri, Salgurlular, Horasan’daki Teke-Yomurt ve Sarık adlı Türkmenlerin çoğu bu boydandır.

b) Eymür/İmır/İmir: “Pek iyi ve zengin” anlamındadır. Akkoyunlu, Dulkadirli ve Halep Türkmenleri içindeki Eymürlü/İmirli oymakları, Çıldır ve Tiflis’teki iyi halıcı ve keçeci Terekeme Oymağı bu boydandır.

c) Ala-Yontlup/Ala-Yundlu: “Alaca atlı, hayvanları iyi” anlamındadır. Yonca kelimesi bu boyun hatırasıdır.

d) Yüregir/Üregir: “Daima iyi iş ve düzen kurucu” anlamındadır. Orta Toros ve Çukurova Üç-Oklu Türkmenlerinin çoğu, Adana’daki Ramazanoğulları bu boydandır.

3. Deniz Alp/Deniz Han: Sembolü çakır. Oğulları:

a) Iğdır/Yiğdir/İğdir: “Yiğitlik, büyüklük” anlamındadır. İçel’in Bozdoğanlı Oymağı, Anadolu’da yüzlerce yer adı bırakan İğdirler, İran’da büyük Kaşkay-Eli içindeki İğdirler ve Iğdır adı, bu boyun hâtırasıdır.

b) Beğduz/Bügdüz/Böğdüz: “Herkesi tevâzu gösterir ve hizmet eder” anlamındadır. Dicle Kürtleri ilbeği olup, Hazret-i Peygamber’e elçi giden (622-623 yılları arasında Medîne’ye varan), Bogduz-Aman Hanedanı temsilcisi ve Kürmanç’ın iki ana kolundan Bokhlular/Botanlar, Yenikent-Yabgularından onuncu yüzyıldaki Şahmelik’in Atabegi Kuzulu, Halep Türkmenlerinden Bügdüzler bu boydandır.

c) Yıva/Iva: “Derecesi hepsinden üstün” anlamındadır. Büyük Selçuklu Sultanı Melikşâh (1072-1092) devrinde Suriye ve Filistin’i feth eden Atsız Beğ, 12. yüzyılda Hemedân batısında

Cebel bölgesi hâkimleri Berçemeoğulları, Haçlıları Halep çevresinde yenen Yaruk Beg, Güney-Âzerbaycan'daki Kaçarlu-Yıva Oymağı bu boydandır. Ankara'da çok makbul yuva kavunu bu boyun yerleştiği ve adları ile anılan köylerde yetişir.

d) Kınık: “Her yerde aziz, muhterem” anlamındadır. Büyük ve Anadolu Selçuklu devletleri, Orta Toroslardaki Üçoklu Türkmenler, Halep-Ankara ve Aydın'daki Kınık Oymakları bu boydandır.